

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 13 januari 2026 van 15:35 tot 15:45

sluit aan op: dinsdag 13 januari 2026, commissies Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

Deze vergadering is aansluitend aan de combi-vergadering LNV-VWS

- **Bijlagen**

- Agenda

2. E230014 - Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken

Verslag nader schriftelijk overleg (27428, H)

Inbreng nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke leden wensen vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg (derde ronde)?

Toelichting

- Op 23 september jl. is naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg ([27428, G](#)) door de leden **Visseren-Hamakers** en van **Van Aelst-Den Uijl** inbreng geleverd voor nader schriftelijk overleg inzake het E-dossier inzake nieuwe genomische technieken (NGT's) - [E230014](#).
- Naar aanleiding van de op 12 november 2025 ontvangen antwoorden (verslag nader schriftelijk overleg [27428, H](#)) besloot de commissie op 25 november jl. om vandaag inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg.

Tweede Kamer

- Ter informatie toegevoegd: beantwoording 19 december 2025 van schriftelijke vragen van het lid Kostic (PvdD) n.a.v. Coreper-stemming over NGT-voorstel.

- **Bijlagen**

- Beleidsnota Biotechnologie (27.428); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LNV inzake het voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken en het Raadsmandaat (EK, H)
- bijlage 1 - Regulation on the genomic techniques (NGT) - Technical paper on the rationale for the equivalence in Annex I

- bijlage 2 - COGEM-advies - Advice Differences in EU positions regarding Annex I of the NGT-legislation

-
- Beleidsnota Biotechnologie (27.428); verslag van een schriftelijk overleg van de staatssecretaris van LNV inzake het voorstel voor een Verordening over nieuwe genomische technieken en het Raadsmandaat (EK, G)
 - Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie (22.112), Beleidsnota Biotechnologie (27.428); brief regering; Akkoord algemene oriëntatie NGT dossier in de Raad (TK 27.428 / 22.112, 409)
 - Tekst Raadspositie
 - Beantwoording van Tweede Kamervragen naar aanleiding van de Coreper stemming over het NGT-voorstel

-
- E230014 - Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken
 - EU-stroomschema's

3. Reactie op rapporten Wetenschappelijke Klimaatraad en Nationaal Klimaatplatform

Verslag schriftelijk overleg (32813, BQ)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([32813, BQ](#)) aanleiding tot nader schriftelijk overleg of wenst u de brief van 11 december 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Per brief van 11 juli 2025 ([32813, BL](#)) heeft de minister LNV haar reactie gestuurd op het advies van de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) '[Boeren in een veranderend klimaat](#)' en op het vierde signalenrapport van het Nationaal Klimaatplatform (NKP) '[Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders](#)'. Over het eerstgenoemde rapport heeft uw commissie op 25 maart 2025 gesproken met de WKR.
- Op 28 oktober jl. is door het lid **Kluit** (GL-PvdA) inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De reactie staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag schriftelijk overleg [32813, BQ](#))

- **Bijlagen**

- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNV over reactie rapporten Wetenschappelijke Klimaatraad en Nationaal Klimaatplatform betreffende landbouw en klimaat (EK, BQ)
- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); brief van de minister van LNV met reactie op WKR-rapport Boeren in een veranderend klimaat, NKP-rapport Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders en uitvoering motie van het lid Thijssen c.s. over onderzoek compensatie lage inkomens voor eventuele stijging voedselprijzen (EK, BL)

4. Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer

Verslag schriftelijk overleg (29659, K)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([29659, K](#)) aanleiding tot nader schriftelijk

overleg of wenst u de brief van 19 december 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Bij brief van 22 september 2025 (29659, J) heeft de staatssecretaris van LVVN vooruitlopend op de behandeling van de ontwerpbegroting 2026 van het ministerie van LVVN ter kennisneming het Jaarverslag 2024 van Staatsbosbeheer aan de Kamer toegezonden.
- Op 28 oktober jl. is door de leden **Jaspers** (BBB) en **Kemperman** (FVD) inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De antwoorden staan vandaag ter bespreking geagendeerd
- De commissie LVVN in de Tweede Kamer heeft op 21 november 2025 inbreng geleverd voor schriftelijk overleg en is nog in afwachting van de beantwoording.

● **Bijlagen**

- Evaluatie Staatsbosbeheer (29.659); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over Jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer (EK, K)
- Evaluatie Staatsbosbeheer (29.659); brief van de staatssecretaris van LVVN over Aanbieding jaarverslag 2024 Staatsbosbeheer (EK, J)
- Jaarverslag Staatsbosbeheer 2024 (164 p.)

5. **E250003 - Brief Europese Commissie (33576, AS)**

Richtlijn EU 2025/1237 tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf

Bespreking brief Europese Commissie

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft de brief van de Europese Commissie van 11 december 2025 ([33576, AS](#)) aanleiding tot het stellen van nadere vragen of wenst u deze brief voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 7 maart heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd tot wijziging van de Habitatrichtlijn (Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG)) voor wat betreft de beschermde status van de wolf (COM(2025)106).
- Op 24 april 2025 is over dat voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG per brief ([33576, AJ](#)) een vraag voorgelegd aan de Europese Commissie. Daarvoor is inbreng geleverd door leden van de fracties van GL-PvdA, PvdD en SP. Tevens is over het voorstel (nader) schriftelijk overleg gevoerd met de regering (zie agendapunt 5)
- Inmiddels is de gewijzigde Habitatrichtlijn op 24 juni 2025 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en op 14 juli 2025 in werking getreden (Richtlijn 2025/1237). Lidstaten dienen uiterlijk op 15 januari 2027 aan de Richtlijn te voldoen.
- De Europese Commissie heeft per brief van 23 juli 2025 ([33576, AM](#)) gereageerd op de brief van 24 april jl.
- Naar aanleiding van de brief van de Europese Commissie van 23 juli 2025 is vervolgens op 23 september 2025 door het lid **Visseren-Hamakers** inbreng geleverd voor nader schriftelijk overleg met de Europese Commissie ([33576, AO](#)).
- De op 11 december 2025 ontvangen reactie van de Europese Commissie ([33576, AS](#)) staat vandaag ter bespreking geagendeerd.

- **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); brief van de Europese Commissie over de beantwoording van nadere vragen betreffende het voorstel tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AS)
- Natuurbeleid (33.576); brief aan de Europese Commissie met nadere vragen over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AO)

-
- Natuurbeleid (33.576); brief van de Europese Commissie over de beantwoording van vragen betreffende het voorstel tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AM)
 - Natuurbeleid (33.576); brief aan de Europese Commissie betreffende vragen over het voorstel tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AJ)

-
- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus wolf)
 - E250003 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
 - EU-stroomschema's

6. **E250024 - Mededeling van de Commissie: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw, COM(2025)872**

Verslag schriftelijk overleg (28625, F)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([28625, F](#)) aanleiding tot nader schriftelijk overleg en zo ja, wanneer of wenst u de brief van 16 december 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 28 oktober jl. verzocht het lid Jaspers (BBB) naar aanleiding van het overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen de mededeling Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw vandaag te agenderen voor inbreng schriftelijk overleg.
- Bladzijde 5 van het bijgevoegde verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 27-28 oktober 2025 gaat in op deze mededeling. Uit het verslag blijkt ook dat de Kamer begin december 2025 met een BNC-fiche geïnformeerd zal worden over het kabinetsstandpunt over de strategie voor generatievernieuwing. Het fiche is ontvangen op 28 november 2025 .. en treft u hierbij aan (28625, E).
- Op 11 november 2025 is door de leden **Kluit** (GL-PvdA) en **Jaspers** (BBB) inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De reactie staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag schriftelijk overleg [28625, F](#)).

- **Bijlagen**

- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over de Commissiemededeling: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (EK, F)

-
- COM(2025)872 - Mededeling van de Commissie aan het Europees parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw

- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625); brief van de minister van BZ over het BNC-fiche inzake de Commissiemededeling: Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (EK, E)
 - Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 27 en 28 oktober 2025
-

- E250024 - Commissiemededeling: strategie voor generatievernieuwing in de landbouw
- EU-stroomschema's

7. Groene kaart inzake: An EU Action Plan for Plant-Based Foods

Brief Deense parlement 25 november 2025

Bespreking

- **Ambtelijke toelichting**

- Beslispunt

- Hoe wenst u te besluiten ten aanzien van dit onderwerp?

- Toelichting

- Op 25 november jl. heeft het Deense parlement de 'groene kaart' over een actieplan voor plantaardig voedsel naar de Europese Commissie verzonden. In de commissievergadering van 9 september 2025 besloot uw commissie dit initiatief te ondersteunen. De Tweede Kamer en het Portugese parlement hebben ook hun steun uitgesproken voor het Deense initiatief.
 - De Europese Commissie stelt in een reactie dat wegens een gebrek aan een formele procedure voor een 'groene kaart', de oproep zal worden beschouwd als een gezamenlijk eigen initiatief van de lidstaten en dat ze de oproep serieus in behandeling zullen nemen en hier schriftelijk op zullen reageren.
 - Op verzoek van het lid **Visseren-Hamakers** (fractie-Visseren-Hamakers) besloot de commissie op 9 december 2025 om in een volgende vergadering de brief van het Deense parlement aan de Europese Commissie inzake de 'groene kaart' over een actieplan voor plantaardig voedsel te agenderen.

- **Bijlagen**

- Aanbiedingsbrief van het Deense parlement inzake een 'groene kaart' over een actieplan voor plantaardig voedsel
 - Groene kaart inzake een actieplan voor plantaardig voedsel

8. E250021

Werkprogramma 2026 van de Europese Commissie

- **Ambtelijke toelichting**

- Beslispunt

- Wenst uw commissie (clusters van) voorstellen voor te dragen voor het Europees Werkprogramma van de Eerste Kamer 2026?

- Aanleiding

- Op 21 oktober 2025 is het nieuwe Werkprogramma (WP2026) van de Europese Commissie gepubliceerd: Het onafhankelijkheidsmoment voor Europa. Dit programma bevat de plannen van de Commissie voor nieuwe wetgeving en beleid in 2026. Op basis van het werkprogramma van de Commissie stelt de Eerste Kamer elk jaar haar eigen [Europees werkprogramma](#) op (art. 109-110 reglement van orde).

De Europese Commissie publiceert wekelijks nieuwe beleidsinitiatieven en wetsvoorstellen. De nieuw gepubliceerde voorstellen worden opgenomen in een overzicht onder het agendapunt 'mededelingen

en informatie' van elke commissievergadering en worden wekelijks per e-mail verspreid. De leden kunnen de nieuw gepubliceerde voorstellen in de betrokken commissie voor behandeling aan de orde stellen.

Het Europees Werkprogramma van de Eerste Kamer is een lijst met Europese voorstellen die de Kamer het komende jaar met prioriteit wil behandelen. De voorstellen op deze lijst worden daarom bij publicatie automatisch in de commissies geagendeerd. Het werkprogramma stelt ook de regering, de Europese Commissie en andere parlementen in staat om kennis te nemen van de prioriteiten van de Eerste Kamer.

Zie voor meer achtergrond en werkprogramma's van voorgaande jaren: [Europese werkwijze van de Eerste Kamer der Staten-Generaal](#).

Meerderheidsbesluitvorming in Kamercommissies

Fracties hadden tot 17 december 2025 de gelegenheid om (clusters van) voorstellen uit het WP2026 voor te dragen voor selectie door de Kamercommissies. De door de fracties aangeleverde prioritaire dossiers, voorzien van motivering, zijn opgenomen in 2 annexen met de voor 2026 te verwachten Europese voorstellen op het terrein van uw commissie.

Annex I bevat die voorstellen uit het WP2026 die nieuw zijn. Annex II bevat evaluaties en geschiktheidscontroles die bestaande wetgeving eenvoudiger of duidelijker moeten maken.

Het is aan de commissie om ter vergadering bij meerderheidsbesluitvorming te besluiten of, en zo ja welke voorstellen, zij uit Annex I en II als prioritair wenst voor te dragen.

De prioriteiten van alle Kamercommissies samen worden via de vaste commissie voor Europese Zaken doorgeleid naar de plenaire vergadering, waar het als het Europees werkprogramma van de Eerste Kamer wordt vastgesteld.

De Kabinetsappreciatie van het WP2026 is aan dit agendapunt toegevoegd. Op basis daarvan krijgt u inzicht in de positie van de regering ten aanzien van de verschillende voorstellen.

De Tweede Kamer voert momenteel gelijktijdig de procedure voor de selectie van haar Europese prioriteiten uit.

● **Bijlagen**

- LNV annex I
- LNV annex II

-
- Staat van de Europese Unie 2026 (36.866); brief van de minister van BZ over kabinetsappreciatie Commissie Werkprogramma 2026 (EK, A)
 - COM(2025)870 - Werkprogramma van de Europese Commissie voor 2026 - Het onafhankelijkheidsmoment voor Europa
 - Annex bij COM(2025)870
 - E250021 - Werkprogramma 2026 van de Europese Commissie

9. Mededelingen en informatie

● **Ambtelijke toelichting**

A - Elfde Voortgangsrapportage Natuur en VHR-rapportages

Op 10 december 2025 heeft de staatssecretaris van LVVN de elfde Voortgangsrapportage Natuur (VRN) aangeboden ([33576. AR](#)). Gelijktijdig heeft hij ook de zesjaarlijkse nationale rapportages voor de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (VHR-rapportages) aangeboden. In deze rapportages bericht het Rijk elke zes jaar aan de Europese Commissie over de staat van de beschermde natuur onder de Vogel- en Habitatrichtlijn, en daarmee de voortgang van de uitvoering van beide richtlijnen.

B - LVVN Veegbrief 2025

Met de Veegbrief van 16 december 2025 ([36800 XIV. B](#)) informeert de minister van LVVN de Kamer over de voorziene begrotingswijzigingen ten opzichte van de tweede suppletoire begroting 2025 van

het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F).

C - Voortgang 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

In haar brief van 19 december 2025 ([33037, BM](#)) licht de minister van LNVN toe dat de door de Tweede Kamer aangenomen gewijzigde motie Grinwis c.s. ([TK 33037, 634](#)) ertoe heeft geleid dat het kabinet heeft besloten om het voorgenoemde 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (8e AP) nu niet vast te stellen. Het vaststellen van het 8^e AP wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. De Europese Commissie is in kennis gesteld van dit besluit.

D - Reactie op (afwijzing) derogatieverzoek

Op 23 december 2025 heeft de minister van LNVN de **Tweede** Kamer per brief ([TK 33037, 637](#)) geïnformeerd over de negatieve beslissing van de Europese Commissie op het door Nederland gedane verzoek tot een nieuwe derogatie op de Nitraatrichtlijn. Voor agrariërs betekent de brief van de Europese Commissie dat het in 2026 niet mogelijk is een derogatievergunning aan te vragen en dat er conform de norm uit de Nitraatrichtlijn, die is neergelegd in [artikel 9, eerste lid, van de Meststoffenwet](#) maximaal 170 kilo stikstof uit dierlijke mest per hectare geplaatst mag worden. Het kabinet zal zich beraden op de inhoud van de brief van de Commissie en op eventuele vervolgstappen en de **Tweede** Kamer kort na het Kerstreces een nadere reactie sturen.

E - Link naar de **agenda** van de eerstvolgende procedurevergadering van de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN) in de Tweede Kamer

Link: procedurevergadering LNVN ([21 januari 2026](#))

● **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); brief van de staatssecretaris van LNVN ter aanbieding van elfde Voortgangsrapportage Natuur (VRN) en VHR-rapportages (EK, AR)
- Elfde Voortgangsrapportage Natuur. Natuur in Nederland. Stand van zaken eind 2024 (Interprovinciaal Overleg, ministerie van LNVN en BIJ12, november 2025, 55 p.)

-
- Begrotingsstaten Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en Diergezondheidsfonds 2026 (36.800 XIV); brief van de minister van LNVN over begrotingswijzigingen ten opzichte van de tweede suppletoire begroting 2025 van het ministerie van LNVN en het Diergezondheidsfonds (EK, B)

-
- Mestbeleid (33.037); brief van de ministers van LNVN en I&W en de staatssecretaris van I&W over uitstel vaststelling 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn (EK, BM)

-
- Mestbeleid (33.037); brief regering; Afschrift van de brief van Eurocommissaris Roswall naar aanleiding van derogatieverzoek (TK, 637)
 - Brief van Eurocommissaris Roswall naar aanleiding van derogatieverzoek

-
- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (12 december 2025 – 9 januari 2026)
 - Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (5 december – 12 december 2025)
 - Termijnbrief van 19 december 2025, reactietermijn tot 20 januari 2026, 17.00 uur
 - Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving
 - Lijst ingekomen brieven commissie LNV

10. Rondvraag

● **Ambtelijke toelichting**

• **Ambtelijke toelichting**

Verzoek van het lid Kluit (GL-PvdA) tot het verplaatsen van het op 27 januari 2026 geplande debat over het wetsvoorstel Maatwerkaanpak PAS-projecten (36755) naar een andere datum.

• **Bijlagen**

- Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkaanpak PAS-projecten) (36.755)

11. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

• **Ambtelijke toelichting**

- Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).
- Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.
- Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).

Tabel uitklappen inklappen

Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen

<u>Verzonden</u>	<u>Onderwerp + link</u>	<u>Reactietermijn</u>	<u>Toelichting</u>
<u>CORRESPONDENTIE:</u>			
2025-12-16	SO - Wijziging verordening ontbossingsvrije producten (EUDR); Link brief: 30196	2026-01-20	
2025-12-16	NSO - Tiende voortgangsrapportage natuur; Link brief: 33576	2026-01-20	
2025-12-16	NSO - Ontwikkeling mestproductie; Link brief: 33037/36618	2026-01-20	
2025-12-16	NSO - Wijziging Habitatrichtlijn i.v.m. beschermde status wolf; Link brief: 33576	2026-01-20	
2025-11-28	SO - Strategie voor generatievernieuwing in de landbouw (E250024) - aan EC; Link brief: 28625, D	2026-02-28	
2025-11-18	SO - Beprijzingsstudies veehouderij/akkerbouw en glastuinbouw (aan FIN); Link brief: 32813	2025-12-16	
2025-11-04	SO - Besluiten over Verdrag Raad van Europa inzake bescherming milieu d.m.v. het strafrecht (E250023); Link brief: 36842	2025-12-02	
2025-10-24	NSO - Mededeling Visie voor landbouw en voedsel - aan EC; Link brief: 36736	2026-01-24	
<u>WETGEVING:</u>			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer

- **Ter kennisneming**

- Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 11 en 12 december 2025